

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਦੇਸ ਰਾਜ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲੈਂਟ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1949 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 480.

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 7 ਜੁਲਾਈ 1954

ਪੰਜਾਬ ਬਹਾਲੀ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ਡ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ (1938 ਦਾ IV), ਸੈਕਸ਼ਨ 2, 7, ਅਤੇ 12-ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਕਾਇਮ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀ ਅੰਤਿਮ ਹੈ, ਕੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅੰਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਪਾਬੰਦੀ.

ਵੋਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

481

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਲੈਕਟਰ, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੀਮੀਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਫਲੋ ਨਾ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਚੋਣੋਤੀ ਦਿੱਤਾ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਕਾਇਮ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਅੱਲ੍ਹਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਟੇਕ ਚੰਦ। (1)। ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ। ਰਾਏ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦਾ ਕੇਸ (2), ਐਨ.ਆਰ. ਪੇਨੂਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਨਮੱਕਲ ਹਲਕੇ (3), ਦ ਕੁਈਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਫਾਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰਪਜ਼ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ (4), ਕਲੇਨੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਬਨਾਮ ਵਿਲੀਅਨ (5) ; ਵੁਲਵਰਹੈਂਪਟਨ ਨਿਊ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਹਾਕਸਫੋਰਡ (6); ਥਬਰਗੋ ਬਨਾਮ ਲਾਡਰੀ (7); ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ (8), ਕੇ.ਐਲ.ਗੋਬਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਕਾਟਨ ਪ੍ਰੈਸ

(9); ਭਾਰਤ ਦੇ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਮਾਸਕ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (10) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਓ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਵਧੀਕ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਰਨਾਲ, ਮਿਤੀ 4 ਮਾਰਚ, 1949, ਸ੍ਰੀ ਪੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕਰਨਾਲ, ਮਿਤੀ 30 ਦਸੰਬਰ 1948, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ (1) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ।

ਐਮ ਐਲ ਸੇਠੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ 4 ਮਾਰਚ, 1949 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਓ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਦੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

482

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII]

ਕਿਤੇ 1882 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 1882 ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਸਤੀ ਨੇ ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਜਾਂ ਕੋਲ ਰੋਲੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਬਸਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਪੱਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਦੇਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਕਲੈਕਟਰ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 1938 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਇਹ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕੀ ਰੇਸਟਿਚੂਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਂਡ ਐਕਟ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੋਰਟਗੇਜ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ ਲਈ, ਮੈਂ ਬਹੁਤਾ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ

ਮੌਰਗੋਜ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ 8 ਜੂਨ, 1901 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਖੋਜ ਕਿ ਮੌਰਗੋਜ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੁਆਰਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੋਡ ਹੈ ਜੋ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਏ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਹੈ।

ਕੇਸ (1), ਅਤੇ ਐਨ.ਪੀ. ਪੇਨੂਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਨਮਕੱਲ ਹਲਕਾ (2) ਵਿੱਚ।

ਪਿਛਲਾ ਕੇਸ ਬਿਹਾਰ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ (ਲੀਜ਼, ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ) ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਈਸ਼ਰ ਐੱਮ.ਆਰ. ਦੁਆਰਾ ਦ ਕੁਈਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਫਾਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰਪਜ਼ਜ਼ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ (3), ਅਤੇ ਦ ਕਲੇਨੀਅਲ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਬਨਾਮ ਵਿਲਾਨ (4) ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਕਾਰੀ * ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਬੈਂਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਤੱਥ, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਬਿਹਾਰ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਵੀ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਨਿਯੰਤਰਕ ਕੋਲ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ,

ਦੂਜਾ ਕੇਸ ਚੋਣ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਜੇ. ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵੁਲਵਰਹੈਪਟਨ ਨਿਊ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਹਾਕਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਲਸ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। (1), ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਪਰ ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ..... ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਕਲਾਸ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਥੀਬਰਜ ਬਨਾਮ ਲਾਡਰੀ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਕੋਰਨਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ-

"ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਣਾਉ: ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਓ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 329 (ਬੀ) ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਇਹ: ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ (1), ਅਤੇ ਕੇ.ਐਲ. ਗਾਬਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਕਾਟਨ ਪ੍ਰੈਸ (2) ਵੇਖੋ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਮਾਸਕ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। (3), ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਬੈਕਰਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਸ ਲਈ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। " ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲਿਆ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਵਿਲਾਨ (4), ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ- ਉਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ

ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਯਾਨੀ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨਾਲੀਕਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਫਲੋ ਨਾ ਕਰ ਦੇਣ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਮੋਰਟਗੇਜ ਕਾਇਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅੱਲ੍ਹਾ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਟੇਕ ਚੰਦ (5) ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਵੇਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

487

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।